

ÚRSKURÐARNEFND Í VÁTRYGGINGAMÁLUM

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Mál nr. 288/2000

M

og

Vátryggingafélagið X v/ ábyrgðartryggingar vinnuveitanda.

Vinnuslys við nýbyggingu Grafarvogskirkju í Reykjavík þann 4.1.2000.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 20.11.2000 ásamt greinargerð.
2. Niðurstaða Tjónanefndar vátryggingarfélaganna.
3. Tilkynning atvinnurekanda til Vinnueftirlits ríkisins um slysið, ódagsett.
4. Eftirlitsskýrsla Vinnueftirlits ríkisins, dags. 5.1.2000.
5. Umsögn Vinnueftirlits ríkisins um slysið, dags. 5.1.2000, ásamt ljósmyndum.
6. Skýrsla verkstjóra, dags. 16.5.2000.
7. Skýrsla málskotsaðila (óundirrituð), dags. 8.9.2000.
8. Bréf lögmanns málskotsaðila, dags. 19.4.2000 og 20.7.2000.
9. Bréf X, dags. 30.5.2000, 24.7.2000, 8.11.2000 og 6.12.2000.

Málsatvik.

Þann 4.1.2000 var M við störf í nýbyggingu Grafarvogskirkju á vegum vinnuveitanda síns, A. M mun vera trésmiður að mennt og vann við að saga úr gólfplötu fyrir stigaopi á millilofti í eldhúsi kirkjunnar. Féll hann þá niður um opið og niður á steingólf. Var fallið um 2,90 m og hlaut hann nokkra áverka á baki og víðar. Lögregla var ekki kvödd á vettvang og Vinnueftirlitinu var tilkynnt um slysið morguninn eftir að það gerðist. Engin vitni munu hafa orðið að slysinu.

Í umsögn Vinnueftirlitsins er haft eftir verkstjóra hjá A að það hafi verið 22 mm spónaplata sem M hafi verið að saga og hann hafi notað stingsög við verkið. Hann mun hafa kropsið við verkið, haldið sögninni með hægri hendi og með þeirri vinstri um bútin sem hann var að saga. Þegar hann var búinn að saga la ngleiðina í gegnum plötuna hafi búturinn brotnað með þeim afleiðingum að slinkur kom á M. Hafi honum þá skrið fótur í sagi á gólfinu og hann fallið niður um opið.

Í greinargerð með málskoti segir að M hafi verið að setja upp gólfbita og límtré í milliloft í eldhúsi kirkjunnar samkvæmt fyrirmælum verkstjóra. Við verkið hafi hann haft léttan vinnupall á hjólum. Þegar að því kom að M skyldi hefja vinnu við gerð gats fyrir hringstiga, hafi verkstjórinn viljað nota vinnupallinn við önnur verk. Hafi hann því tekið pallinn frá M, en í staðinn látið hann fá léttan álstiga til að komast upp á milliloftið. Eftir því sem M sagaði lengra fyrir opinu hafi hann færst lengra frá stiganum. Hafi hann þá staðið upp og ætlað ná í stigann. Þá hafi það gerst að spónaplatan hafi svignað undan þunga M, þar sem endi hennar hafi verið frír, og hann runnið til í sagi á plötunni. Hann hafi ekki náð til stigans og fallið niður á gólfið fyrir neðan.

Í niðurlagi fyrrgreindrar umsagnar Vinnueftirlitsins segir að slysið virðist helst mega rekja til þess að engar fallvarnir hafi verið við stigaopið. Gerð var krafa um að tryggt yrði að fallvarnir væru fyrir hendi við vinnu eins og hér um ræðir.

Af hálfu M er því haldið fram að varhugavert hafi verið að vinna við þær aðstæður sem þarna voru og kröfðust þess að ítrustu varúðar skyldi gætt. Það hafi verið á ábyrgð A að sjá til þess að starfsmönnum sé ekki gert að vinna við óviðunandi aðstæður eða ófullnægjandi öryggisbúnað m.a. með vísan til reglna nr. 547/1996 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir á byggingarvinnustöðum og við aðra tímabundna mannvirkjagerð. Er talið að orsök slyssins megi

rekja til þess að vinnupallurinn, sem M hafði haft til verksins, var tekinn af honum og honum falið að framkvæma verkið án þess að hafa vinnupallinn eða tryggilegar fallvarnir að öðru leyti.

Af hálfu tryggingafélags A er talið að ósannað sé að slysið verði rakið til ófullnægjandi verkstjórnar eða hættulegrar starfsaðstöðu sem A beri ábyrgð á. Hins vegar megi slysið einkum rekja til óaðgæslu M sjálfs. Er á það bent að trésmiðir í kirkjunni hafi haft til afnota tvo vinnupalla á hjólum, sem þeir færðu á milli verkefna án afskipta verkstjóra, auk fjölda hentugra vinnupalla sem hafi staðið í nokkurra metra fjarlægð frá M. M hafi verið fullfær um að meta aðstæður og gera viðeigandi öryggisráðstafanir án sérstakrar handleiðslu verkstjóra, en hann sé húsasmiður að mennt með afar langa starfsreynslu í störfum eins og hann vann við, er hann slasaðist.

Álit.

Málsaðilar bera um það með sitt hvorum hætti hvaða búnaður var M tiltækur til að varna því að hann félli niður á gólf, er hann vann við að saga op á milliloftið. Frásögn M er í stuttu máli á þann veg að hann hafi haft til afnota léttan vinnupall á hjólum, sem tekinn hafi verið af honum, en í staðinn hafi hann fengið álstiga til að notast við er hann sagaði opið. Á hinn bóginn er því haldið fram af A að M hafi getað notað tugi hentugra vinnupalla sem hafi verið á gólfi kirkjunnar í nokkurra metra fjarlægð frá honum. Þessari staðhæfingu hefur ekki beinlínis verið andmælt af hálfu M. Verður að ætla að fleiri vinnupallar hafi verið á vinnusvæðinu, sem M hafi getað notað við verkið, en einungis sá sem tekinn var af honum. Verkstjóri eða aðrir fyrirsvarsmenn A virðast engu að síður ekki hafa lagt það til við M að hann tæki annan vinnupall í stað þess sem var tekinn heldur látið duga að hann notaði álstigann. Þess hefur því ekki verið gætt sem skyldi af hálfu A að M hefði nægar fallvarnir eins og m.a. mælt er fyrir um í greinum 33.2 og 33.9 í B. hluta IV. viðauka um lágmarkskröfur um öryggi og heilsuvernd fyrir byggingarsvæði, sbr. 1. mgr. 8. gr. reglna nr. 547/1996 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggisráðstafanir á byggingarvinnustöðum og við aðra tímabundna mannvirkjagerð. Af þessum sökum ber A nokkra ábyrgð á líkamstjóni M. Á hinn bóginn verður ekki fram hjá því litið að M, sem er trésmiður að mennt, átti að gera sér grein fyrir að fallvarnir voru ófullnægjandi og mögulegt var fyrir hann að bæta úr því. Þá sýndi hann talsvert gáleysi er hann færði sig til á spónaplötunni þannig að hún svignaði undan honum. Á hann því einnig sök á því hvernig fór. Að öllu athuguðu þykir rétt að A beri ábyrgð á líkamstjóni M að hálfu og M beri sjálfur tjón sitt að hálfu vegna eigin sakar.

Niðurstaða.

X bæti líkamstjón M að hálfu úr frjálstri ábyrgðartryggingu A.

Reykjavík, 19. desember 2000.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.